

S alzheimerem či jinou formou demence se léčí už 80 tisíc klientů VZP

17.9.2025 - Viktorie Plíková | Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR

„Za léčbu demencí zaplatila VZP ČR jen vloni téměř 3 miliardy korun. Nejčastější je Alzheimerova choroba, s tou se léčí už přes 51 tisíc klientů a jejich léčba stála přes 1,7 miliardy,“ říká Jan Bodnár, náměstek ředitele VZP ČR pro zdravotní péči, a dodává: „Alzheimerova nemoc zásadním způsobem ovlivňuje kvalitu života pacienta a jeho okolí. Včasná diagnostika nemoci je důležitá, jak pro samotného pacienta, tak pro jeho příbuzné či blízké, kteří o něj pečují. Nemoc se nedá vyléčit, ale včasná léčba může pacientovi zvýšit kvalitu života a oddálit rozvoj dalších příznaků onemocnění.“

Průměrné náklady na léčbu jednoho klienta VZP ČR s Alzheimerovou nemocí nebo jinou formou demence byly v loňském roce bezmála 40 tisíc korun. Celkové náklady na léčbu vzrostly za 5 let o více než polovinu, z 1,83 miliardy korun v roce 2020 na loňských 2,9 miliardy korun.

Nejvíce klientů VZP ČR se s alzheimerem nebo jinou formou demence léčilo ve věkových kategoriích starších 70 a 80 let věku, kde je nárůst zhruba o čtvrtinu.

Alzheimer a jiné formy demence nepostihují jen starší lidi. Objevit se mohou i v mladém věku (definováno jako nástup příznaků před dosažením věku 65 let), v případě klientů VZP ČR v rozmezí věku 50-65 let se s touto diagnózou léčilo 1125 lidí.

Výrazně se také ukazuje rozdíl mezi pohlavími. Alzheimer a jiné formy demence má více žen než mužů. Z dat VZP ČR vyplývá, že v loňském roce se jich léčilo přes 52 tisíc oproti necelým 26 tisícům mužům. Tento rozdíl potvrzují i mezinárodní statistiky, podle kterých demence častěji postihuje ženy, a to nejen jako pacientky, ale i jako hlavní pečující osoby o nemocné.

Pacienti s Alzheimerovou chorobou či jinou formou demence.

	Počet pacientů	Náklady v tis. Kč
2020	65 073	1 836 632
2021	65 427	1 786 052
2022	69 381	1 965 941
2023	74 208	2 411 165
2024	77 925	2 931 298

Rizika a příznaky

Demence podle Alzheimer's Disease International postihuje více než 55 milionů lidí na celém světě, přičemž každé 3 sekundy se někde na světě objeví nový případ demence.

Riziko vzniku demence zvyšují úrazy hlavy, cukrovka, horší sluch, vysoký krevní tlak, deprese. Roli hraje i životní styl, tedy nedostatek pohybu, kouření, pití alkoholu, nadváha a obezita, nedostatek společenských kontaktů. Dopad má i znečištěné ovzduší a nižší vzdělání. Vliv hraje také věk, pohlaví nebo výskyt onemocnění v rodině.

Mezi první příznaky podle Světové zdravotnické organizace mohou patřit:

- Zapomínání věcí nebo nedávných událostí
- Ztráta nebo založení věcí
- Ztráta orientace při chůzi nebo řízení
- Zmatenost, a to i na známých místech
- Ztráta pojmu o čase
- Potíže s řešením problémů nebo s rozhodováním
- Problémy se sledováním konverzace nebo potíže s hledáním slov
- Potíže s děláním známých úkolů
- Špatné odhadování vzdálenosti

S demencí se dostavují také změny nálad a chování, například pocit úzkosti, smutku nebo hněvu kvůli ztrátě paměti.

Vyšetření na Alzheimerovu nemoc

Všeobecný praktický lékař jednou za dva roky u pojištěnců ve věku 65–80 let v rámci preventivní prohlídky provede vyšetření na Alzheimerovu nemoc. Jeho součástí je tzv. Mini-Cog test. Lékař jej vyhodnotí a v případě pozitivního výsledku stanoví další léčebný postup.

Pokud bezpříznakovému pacientovi vyšel pozitivní výsledek Mini-Cog testu, provede praktický lékař zpřesňující diagnostiku v podobě standardizovaného testu mentálních funkcí (MMSE). Ten se provádí také u pacientů s nově zachycenými příznaky poruchy mentálních funkcí či u pacientů s demencí, kteří jsou již pravidelně sledováni.

Pacienta, kterého vyšetřil specialista a potvrdil u něj konkrétní diagnózu (Alzheimerovu nemoc či jinou formu demence), si převezme do péče všeobecný praktický lékař, u kterého je pacient registrován. V rámci této návazné péče praktický lékař zhodnotí stav pacienta a jeho mentálních funkcí. A pokud je to možné, absolvuje praktický lékař také pohovor s rodinným příslušníkem či pečující osobou.

Z veřejného zdravotního pojištění jsou hrazena všechna vyšetření, ke kterým pacienta indikuje všeobecný praktický lékař či specialista.

Příspěvek z fondu prevence VZP ČR

Pravidelný mentální trénink výrazně přispívá k udržení duševní svěžesti i ve vyšším věku. VZP ČR poskytuje všem svým klientům nad 65 let **příspěvek až do výše 500 Kč na podporu tréninku a testování paměti**. Tento příspěvek lze uplatnit buď na nákup kognitivních pomůcek doporučených Českou alzheimerovskou společností, nebo na testování paměti ve vybraných lékárnách uvedených na www.lekarnici.cz. Cílem této iniciativy je podpořit aktivní péči o kognitivní zdraví a nabídnout seniorům dostupný způsob, jak si udržet duševní kondici.

Viktorie Plívová

tisková mluvčí

<https://www.vzp.cz/o-nas/aktuality/s-alzheimerem-ci-jinou-formou-demence-se-leci-uz-80-tisic-klientu-vzp>